

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник издаван Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 фортинти у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнице у Србији стане лист овај дукат цесарски с поштарином. За Босну, Херцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ван турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 40.

Предплату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожић у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без поваца никакве се не уважавају наручбине.

Железница у Србији.

(Свршетак.)

Док овај чланак писасмо разнесе се по страним новинама вест, да је грађење турских железница наишло на препреке финансијске, т. ј. да је Давуд-пашина погодба, што је ту скоро у Паризу свршио, покварена. Попишманиле су се, веле, новчане силе, које су на се узеле, да врше финансијске операције, од којих реализовање целог посла зависи. Говори се, да је посао покварен с тога, што је порта при закључку уговора више имала у виду, да поправи десператне своје финансије, по да се реченом финансијском операцијом набаве сретства за гаранцију железничког дохотка.

То су околности, које дају ствари други вид и сваку би комбинацију могле излишном начинити, која се оснива на претпоставци, да ће се турске пруге градити по плану, што га је Давуд-паша поставио. Но ми добро знамо, да се турске железнице градити морају; значо да то светска трговина, интереси истока и запада изискују. Сујетски канал отвориће се још ове године, а железница од Солуна северу кроз Турску није ништа друго, већ продужење овога светскога пута, којим ће се служити средња и северо-западна Европа, поглавито Аустрија, Берманија и Инглеска. Инглези беху противни, да се сујетским каналом ишћјској трговини даде нови правац, по кад то не моглоше осујетити, то ће се и они љиме користити. Егјистична њихова политика била је противна копању сујетског канала с тога, да се не би концентровала ишћјска трговина са Европом у земљама средоземнога мора, особито у Француској. Али Инглези ће баш зато за тим тежити, да се тој трговини бар од чести даде правац

северу на Солун, јер ће то колико толико парализати оно, чега се они боје. Инглези ће дакле настојавати, да се турске железнице што пре граде. Они ће око тога настојавати већ и с тога, како би тим најкраћим путем дошли у свезу са својом Инђијом, и што је тај пут ван домаћаја Француске. — Зна, се кад инглески интерес што захтева да, се то у Турској доста брзо извршије.

Турске ће се железнице градити, о томе не треба ни да се сумња. Питање је само, хоће ли се усљед најновијих финансијских препрека ипак пређашњем плану о правцу турске пруге придржати или не, т. ј. хоће ли порта остати при томе, да се железница провуче кроз Босну? И на то питање морамо да одговоримо да хоће, и ако то вређа не само материјални наш интерес, него и у народно осећање Срба непријатно засеца. Али баш политички и стратигички су узроци, због чега порта хоће, да се железничка пруга провуче кроз Босну. То је услов, који она ставља као *conditio sine qua non*, а да се у наше доба при грађењу железница стратигички и политички узроци више уважавају него економни, за то нам је између многих других и железница на Базијаш доказ.

Наши назори, које навађасмо у погледу на железничку политику српску, нису наведеном финансијском препреком своју силу изгубили. Они стоје. Но међутим док овај чланак писасмо, појавило се још нешто, што се односи на српско железничко питање. Ми то споменути морамо, и ако наше мишење о ствари не преиначива. И прашка „Политика“ рече, да је г. барон Федор Николић заступник државног железничког друштва аустријског у тражњи дозволе за грађење српске железнице. То опровргава г. барон једим писмом, што га 16. јула о. г. писао

уреднику реченог прашког листа. То писмо гласи: „У вашем поштованом листу од 13. о. м. има под насловом: „Српске железнице“ један чланак, у ком се помиње и моја личност и то као заступника државне железнице. Ја морам против таквог схватања свечано протестовати, јер ја нит сам заступник нит пуномоћник државне железнице, нити икојег другог, већ оног друштва, које сам сам у Београду саставио, и само у моје и тог друштва име тражићу концесију за српску железницу.“

Ови редци дементују и оно, што и ми о г. барону Николићу у тој ствари говорисмо. Нама је мило, што то бележити можемо, и ако се извор досад увек као добар показивао, из кога нам дођоше податци, на основу којих написамо овај чланак. Аргументације наше нису ослабљене изјавом г. барона Николића, шта више, та изјава их поткрепљује тиме, што изјављује, да је он „домаће“ друштво склопио, кога је он само заступник и пуномоћник. Ми претпостављамо, да то домаће друштво није у свези са аустријским државним железничким друштвом, да не служи гуђим интересима и да само интерес Србије пред очима има. А то је оно, што и ми хоћемо; па тај ће се начин западна свеза оживотворити, од које и наша будућност зависи.

Не поњатно нам је, што се важан тај предмет јавно не претреса, при свем том што је на дневном реду. Београдски листови о њему ћуте; ћути сам „Видовдан“, за кога се зна, да је интересован у послу Српске банке, а Српска банка је једна од тражилаца концесије. Чини нам се, да железничко питање није по нас од мале важности, зацело исто тако је важно као што су у одбрану калуђера писани чланци.

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ВЕСТИ.

Земун. У недељу 27. јула беше главна црквена скупштина сазвана с тога, да коначно реши о плати наших свештеника. Дотација свештеничка, то је она слаба страна у лањском рескрипту, која је узрок, да се речени закон није могла извршити на задовољство православног народа, прим свем том, што је аутономију општинску у црквеношколским делима прогласио. И у Земуну беше питање о свештеничкој плати предмет, који је општини доста посла задао и који је стајао непрестано на дневном реду и једва је решен на последњој скупштини.

Из седничког извешћа дознаће читаоци, шта је све закључено на тој скупштини, за зад да наведемо само на који је начин плата свештеника уређена. Мило нам је што при том констатовати можемо, да су све стране задовољне са тим изравнањем. Осим њихових сесија платиће се проти и паросима трогуби бир, официри и чиновници пак по процента од плате или пензије плаћају поповине. Само са оним закључком не можемо се сложити, што већина општинара не хтеде одредити плату капелану, који је чин за Земун системисан законом и који није, као што нам се чини да општинари мисле, против капелан, те да га овај плаћати има. Закон је за Земун установио капеланију а свештеник, који то звање врши, има да прима плату од општине. То је пропис оног истог закона, по коме и општинари своје звање врше, и који се мимојићи не може. У границама, које су тим законом прописане, општина врши своју дужност, а закључци њени никад не могу бити у противности са законским прописима; дакле питање; хоће ли се и која плата определити капелану, не може бити предмет гласања. А сасвим је неупутно, кад који општинар, као одборник једно предлаже а на главној скупштини томе противан глас даје.

Где закон земаљски јасно говори, ту трансакције немају места, и ако потпуно уважавамо добру вољу и намеру г. проте Живановића, који се је на главној скупштини својевољно изјаснио, да ће годишње 300 фор. сам додавати плати капелановој ако општина даје 100 фор., почем системисана плата капеланова износи 400 фор. у готовом и уживање једне свештеничке сесије. При свем том, што је г. прота ту знатну

жртву принети хтео, већина општинара закључи, да се из општинске касе ни најмања квота не да капелану! —

Данас у 11 часова пре подне заказана је црквена скупштина, на којој ће наш депутирац на карловачком сабору г. др. Суботић извешће дати о стању ствари саборских.

(Општинско веће 22. јула.) Претседник: г. капетан-аудитор Шрајбер; перовођа: г. Орељ; варошки претставници: г.г. Солар, Марковић и Јовановић. Општинара је било само шеснајест. Седница се отпочела у 10 часова.

По отварању седнице повове г. извештач општинаре на приљезан рад, јер имаде предмета, рече, што не допуштају одлагања, чему је доказ гомила аката, што стајаше пред њиме на столу. По том изнесе први предмет на већање, по коме полиција јавља, да је горњоварошки шмрк покварен, те или га ваља оправити или другим заменити. Овакав казав је, неможе се њиме служити. Решено је: да се умолу г.г. Солар и А. Д. Јовановић, да извиде комисионално са учитељима на реалци г.г. Лајбнером и Водичком, у којој нека буде и бравар г. Готлиб, да ли је шмрк за оправку, и ако јесте да мајстрат то нареди.

Земаљска власт наређује, да се овдјашњем православном свештенству доде из општинске касе дотичне своте узјамно издају, док се њихова плата сходно закону од 10. августа 1868. не определује и покупи. Закључено је: да се засад само г. пароху Савићу изда из општинске касе 300 форината, који ће се новци оним парохијалним биром надокнадити, који ће му се у будуће определити. Што се пак г.г. проте Живановића и пароха Суботића тиче, који су се са црквеном општином поравнали и штоларне таксе плаћају, то нека мајстрат са црквеним одбором и са господом свештеницима у споразумење ступи, да се једном ствар дотације за сво свештенство у ред доведе.

Варошки претставник Солар јавља, да је услед усмерог одобрења општинског већа наредио, да се камен повади испред кајичкинице и то место да се насипе шљунком. То је чинио с тога, што би вода и онако одцела то камење, а с њиме се може калдрисати места пред Дунавском капницом, пред г.г. Мозеровом и пред Коларовићевом кућом, као и сокачић до куће г. Радојичића. После жестоке дебате решено је, да се то узме на знање.

Оно земљиште код тако званог кужног гробља, одкуда се носи песак за варошку потребу, већ од дужег је времена окупирано, и то од покојних грађана Фелбера и Хенгстера, а сад од наследника Фелберових. Варошки претставник г. Солар с тога предлаже, да се исто место општини поврати. Закључено је: да се то земљиште ако није приватна својина, законим путем натраг врати, и да мајстрат о томе нареди што је нужно.

Исти г. варошки претставник предлаже, да се наплата таксе за ношење песка са аде због оскудног надзора под закуп даде, и новац што ће се наплатити од закупника, нека иде по вишој наредби полак у провентну, полак у општинску касу. Овај се предлог усвоји и закључи се: да се од песка што се са аде на земунску обалу проноси за потребу варошана не плаћајује такса, за свако друго ношење има закупник право да плаћајује прописану таксу, а власт ће га у том праву заштићавати.

У смислу закључка у пређашњој седници имао би се надзорник ноћне варошке страже правдати: 1. што одмах није јавио, да је стражар Борђе Сомборац још месеца јуна престао вршити службу, како би се могао другим заменити и из списка о плати избрисати, а не тек кад је време исплаћивања дошло и исплаћивање њему се с тога обу-

ставило. 2. Зашто је 1. маја о. г. за потпуни број стражара плату примио, а напротив се доказује, да је пре тога пуних седам недеља у једном кварту на место два само један ноћни стражар службу вршио. 3. Зашто је против нарочне забране општине самовољно ноћне стражаре одпуштао и нове примао. Почем господин Јован Лацко, надиратељ ноћне страже, није лично предстао, а међутим већ и један део општинара се развишао био, то је тај предмет остао не решен.

По налогу министарства наређено је, да одсад једна комисија присуствује при конекрипционој ревизији (новачењу), састојећа се из Градоначелника и још једног званичника, из четири општинара: региментског лекара и из потпуковника, који ће наместо бригадира, који досад то вршио, председавати. За те чланове изабрани су ови општинари: г.г. Јован Д. Јовановић, Франц Волф, Мата Кеглић и Јосиф Пфефер.

— Наше извешће о закључцима панчевачке црквене скупштине имамо допунити, да тамошња православна црквена општина позива остале црквене општине, да изберу изасланике, који би сви скупи као велика народна депутација ишли цару, да се тужи на поступак патријархов и да га моли, да би сабор што пре наставио свој рад. — Штампар у Панчеву г. Сибенхар позивље тамошњу интелигенцију да се прослави стогодишњица Александру Хумболту и у Панчеву.

— Наш дописник из Београда нам пише: Читате ваљда у „Видов дану“ чланке, што их овај лист доноси у обрану ерархије, коју идентификује са православном црквом. Писац тих чланака не опажа у садањој борби на црквено-школском пољу ништа друго, до превратне тежње радикалаца, који хоће само да руше што је народу свето и што га онако јако веже са прошлошћу својом. Све то „Видов дан“ превратним радикалним тежњама приписује, а неће да види да је то струја времена, која се појављује скоро свуд у Европи и која је толико разнолика, као што су и историјски узроци различни услед којих се та струја појављује. Сасвим је лажан појам, кад се та појава узима, да је страним идејама изазвана. То су последице грехова ерархијских и свештеничких прошлих времена. Наш је народ заостао у свачему, а томе је криво поглавито и свештенство, и ако је онако исто заостало као и сам народ. Изузетци сами доказују, да је то тако. А што је свештенство на том ниском ступњу, томе је крива ерархија, која је пропустила настојавати, да се мирско свештенство изобрази. И како ће се човек у заводима као што је н. пр. наша богословија изобразити? У лањском „Гласнику“ беше од че-сти карактеристика овог богослов-

ског нашег завода изложена, а та би се карактеристика могла још много више допунити. Из таквог завода не може се очекивати, да ће свештеници излазити онакви, који би били од користи по народ, а народу нашем треба доиста учитеља, који ће га не само упућивати на блаженство, већ који ће га и научити како ће срећан век и на земљи провести. Треба само познати стање, у коме је највећи део нашега народа, па ће се уверити, да ту за свештенство доста посла имаде. Стање је то са свим жалосно; сељак наш док је жив бори се са сиромаштвом и са пратиоцима овога: са нечистоћом, сујеверјем, глупошћу и т. д. „Куда тераш те волове брате?“ запитах ја пре неки дан иза Топчидера једног сељака. „У Београд да их продам па да платим порезу.“ Дакле за онај мали порез што га има платити српски сељак да продаје волове, што му је најнужније, и то после жетве кад у сељачкој кући треба да има друго за продавање. Немојте мислити да су то поједини случајеви; не, таквих ће те скоро сваки дан видети, па ни сељак, кога ја запитах, не беше сам, већ са још двојцом, који такође тераху по два вола да их продаду. Зар ту нема свештеника наука широко поље поучавања?!... У уторак догоди се у београдском граду чудан један догађај. Официр неки при екзерциру ишамара наредника једног, а овај наљућен потезе кундаком, те официра истуче. Наредник је одмах затворен. Шта ће с њим бити ништа се не чује. Ваљда ће по средњевековним војничким законима бити осуђен на смрт!

— Сад је Војена Крајина главни предмет, с којим се политичари и с ове и с оне стране Литаве баве. У делегацијама беше то питање одложено до доласка грофа Андрашија, који је ономад у Беч приспео. Нема сумње, да ће овом државнику испасти за руком, да уклони неспоразумљења, која су се појавила у обзиру на Војену Границу између делегација и војног министра, и надамо се, да ће се скорим оне реформе у нашем завичају завести, које се спремају. „Н. сл. П.“ јавља, да је у Беч дошла депутација из славонско-хрватске Крајине, која ће поднети Њ. В. цару меморандум, којим се захвалност Граничара изриче, што војено министарство намерава један д о шуме сећи и доходак отуда за опште корисне цели у Границу употребити. „Уједно протестују Граничари у том меморандуму, вели

исти лист, против умешања Хрватске и Унгарске у ту ствар, почем се то само Крајине тиче. Тако исто моле, да се сеча шуме као и друга подужећа у Границу повери друштву граничарском, као што треба да се доходак отуда за Границу употреби. Што Граничари уживају од тих шума право службености, дакле су они у неком смислу сапритежатељи, то моли депутација, да се тога ради установи контролна комисија граничарска, која ће да бди над извршавањем тога. Ово тражење контроле, вели „Н. сл. П.“ безусловно је праведно и тиме се хоће предупредити искушење војеног министарства да не би новце намењене продукцији трошило на не продуктивне ствари. Овим подужећем будиће се у Граничарима и подузичачки дух само ако се нађу зато подузичачи.“ Овај лист похваљује Граничаре што се сами старају за своје потребе. Сеча крајишких шума даде мађарском сабору повода, да се у граничарске послове умеша и док ови, за продају шума и да доходак под њихову контролу буде моле, саставља се под унгарско-хрватским упливом једна комисија, која ће тек да већа о потребности те продаје. Ова се комисија састоји из три заступника војеног министарства, три унгарска и три хрватска заступника, а Војена Крајина није никако непосредно заступљена.“ „Н. сл. П.“ завршује тај свој чланак с примедбом, да у ту комисију треба уз чланове из Границе и неке преколитванске позвати. Но ми добро знамо куда то шибало и одбијамо сваку заједницу са преколитванцима и ако нам је овако сиренски мамац нуде.

— „Вандерер“ по телеграфским извештајима потврђује што је „В. Д.“ прошасте недеље јавио, како је међу мусломанским житељством у Босни завладала узаврелост због наредбе, коју је нови валија издао да се пописују рекрути за низаме. У Сарајеву се војека морала употребити противу оних, који су се у велику цамију стекли били на договор, те им је све главаре похватала.

— Неки дан дође глас да је једна повећа чета прешла румунску границу, чиновнике и два стражара свладала и стражару разорила. Одмах потоме зачу се, да су Мађари прешли границу и на другоме месту. У први мах могоше се сумњати о томе, али сада и званични лист доноси извештај о томе догађају, по

коме су око сто Мађара из села Загуноу са својим кметом начелу прешли границу и стражару заиста разорили и гонили стражаре да иду на другу страну потока Арцага као праву међу. Мађари се врате с претном да ће их силом отерати. На то је послала румунска влада две компаније пешака и 12 топова да одбију Мађаре.

— Познато је, да ће се месеца децембра ов. г. у Риму састати вселенски сабор, на који је папа не само католичке владике целог света, него и православне и протестанте позвао. Није познато, да ли је такав позив дошао и српским архиерејима, протестантима је дошао па је изазвао код њих највеће негодовање, особито у Германији, где су тога ради пре неколико недеља имали у Вормсу на Рајни збор и ту су манифестацију против папе издали. По и у многим римокатоличким круговима средовечне намере римске курије јако узнемирује духове, особито у Чешкој. Читало се пре новинама, да Чеси траже од папине столице, да се Хусов процес, који је у 15. веку због еретике у Констансу спаљен и кога ће се светковина скоро славити, ревидира и Хус да се прогласи за невин. Али као да у Риму неће ни да чују за то већ се говори, да папа хоће да прогласи све оне за блажене и свете мученике, који су у хуситском рату од Хусита страдали.

— Размирица између Порте и мисирског вице-краља још једнако траје, зато владалац египатски тражи посредовање великих сила. Исмаил-паша као да хоће да покрепе исто питање као и његов деда Мемех-Алија т. ј. да буде независан од порте.

— У Шпанији ствари су све сумутније. По северним крајевима појавиле се опет нове чете. 27. пр. м. затворено је у Мадриту 17 грађанских гардиста, јер су имали при себи патенте као потпоручици за војеку Дон-Карлоса. Осим њих још су затворена и два жандарска сержанта који су носили код себе 20 таквих официрских патената. И још двојица су затворени, од којих се један називао главни капетан нове Кастилије, а други командант мадритски за Дон-Карлоса. У Валкобелу 25. пр. м. погубљен је Бланцатега, вођ једне карлистичке чете. „Имперцијал“ јавља, да ће први посао, којим ће се занимати скупштина чим се састане, бити да избере монарха. Септембра

месеца намерава се послати на острво Кубу још 20.000 војске. Најновији казују париски гласи да у целој Шпанији нема више ни једне карлистовачке чете, и да ни један шпанолски војник није прешао к њима. Чета једна, која се дигла била у провинцији Сорији, покорила се. Но ипак из Мадрита јављају да се у Каталонији, као што сам тамошњи грбернатор извештава, једна чета појавила, за којом је одмах отишла потера.

— Инглиски парламенат закључен је краљицом Викторијом.

— Услед уговора порте са Аустријом могу аустријски поданици притежавати непокретна добра свуда у Турској, а исто тако и турски поданици у Аустрији. Од стране аустријског министарства изишла је већ у том погледу наредба на власти, која ваља да неће да остане без важности за Границу. У Земуну има још од памтивека насељених фамилија, што су турски поданици, и које држе с тога своја непокретна добра на туђе име. Реченом уредбом министарском престаће и то.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Беч. 2. августа. (Телеграм.) Банатека шеница стара роба, у Буру, 85/89-фунт. по 5.27; шеница у Бечу: полска 88/89-фунт. по 5.75; шпронска, 87/89-фунт. по 5.85; словачка шеница у Најкајалу, 88/89-фунт. по 5.30; пољска шеница у Пољуну 87/89-фунт. по 5.20. Сва је шеница продата за готово. Раж у Бечу: словачка 80/81-фунт. по 4 фор., аустријска 79/80-фунт. по 3.65. Јечак у Бечу, за готово: моравски 72-фунт. по 3.7,2 словачки 71/72-фунт. по 3.20, 72-фунт. по 3.40; ханачки 73-фунт. по 3.80. Мађарска зоб, транзита, 45-фунт. по 1.94, 48-фунт. по 2.04. Промет у шеници 40.000 мерова.

Стање воде Саве.

Код Земунa:

У четвртак 31. јула 6 с. 0 п. над нил. Суво.
„ петак 1. августа: 6 с. 2 п. над нил. Суво.
„ суботу 2. августа: 7 с. 0 п. над нил. Суво.

Код Митровице:

У четвртак 31. јула: 1 с. 6 п. над нил. Суво.
„ петак 1. августа: 1 с. 8 п. над нил. Суво.
„ суботу 2. августа: 1 с. 9 п. над нил. Суво.

Код Сиска:

У четвртак 31. јула 9 с. 0 п. под нил. Суво.
„ петак 1. августа: 7 с. 10 п. под нил. Суво.
„ суботу 2. августа: 10 с. 9 п. под нил. Суво.

III Земун. 2. августа. И ове недеље имадосмо кише, па је температура услед тога мало похладнела, но већ други дан наступиле опет лепо сунчани дани. Петнаест дана пре само да је киша пала, имали би и ове године добрих кукуруза,

али овако економиједва се средњег рода надају. Није ни друга летина каквој су се надали, но каквоћа је врло добра. Из дољње Бачке чујемо, да је тамо по све хрђаво са храном.

О местној трговини нашој слабо се што говорити може, најмање пак у ово доба године. Мило нам је, што јавити можемо, да се и код наших трговаца послени поглед све више шири и што почеше емациповати се од старинских обичаја, тражећи боље изворе. Тако је пошто ово дана један овдашњи болтаџија у северну Њемачку по робу, коју је досад добављао преко бечких посредственика, а одсад ће је непосредно добављати.

Није излишно, у ово доба године, кад почињу сељаци довозити храну, што обраћамо пажњу како власти тако и претседништва трговачке наше задруге на неку неприлику која овде постоји и по нашу пијацу од велике је штете, и ако та неприлика још даље постоји, коначно ће је сасвим опустошити. У Земуну има неколико људи, који се занимају са куповањем хране. Ти су врло галантни купци, јер увек плаћају по неколико новчића скупље од других. Но уједно су и мајстори на мери тако, да сељаци немилице оштетују. Тим неваљалцима, желели би, да полиција своју пажњу поклони.

Земун. Пре неки дан овај је позив разаслат неким знатним кућама у Земуну и околних вароши. Окружницу потписаше: гг. М. Ивић, В. Василијевић, И. К. Сопрон и А. Д. Јовановић, а датирата је од 29. јула. Она гласи:

Овде се је склопило друштво, које хоће петролејеку рафинерију на акције у Земуну да введе. У ту сврху учтиво Вас позивамо, да изволите том подухвату као основач придружити се.

По стручном испитивању и величини тога посла од потребе је главница од 100.000 форината, која ће се прибавити издавањем 1000 комада акција по 100 форината. Уписане квоте на овај се начин наплаћују:

5 % при уписивању,
20 % четрнаест дана по повину на уплату,
25 % три месеца после уплате друге своте.

Кусур од уписане главнице уплатиће се по потреби услед закључка главне скупштине, но никако пре шест месеца од дана, у који је, трећа квота положена, и то у двапут са тромесечним роком.

Све су акције за основаче задржане, којима ћете се и Ви успоредити потписани се надају. Само у случају, ако основачи не би уписали све акције, повећаће се на јавно уписивање. Основач је само овај, који најмање 10 акција упише.

Као што је речено, при уписивању има се 5% од уписане суме доложити. Како приступнице тако и положене квоте на признаницу да примају на то су олакшане: Штедионице у Земуну, Панчеву и Новом Саду, Пучка банка у Панчеву и Бачка банка у Новом Саду, као и г. Паја Панајотовић у Митровици.

Што Вас позивамо да приступите овом подухвату као основач, на то нас је побудила Ваша позната тежња за напретком у народно-привредном погледу, особито у колико се тиче развитка домаће индустрије; јер о хасни, која ће отуда до подухватаче бити, о томе није од потребе да Вам говоримо. У том обзиру довољно је кад споменемо згодни географички положај Земунa; имајући то пред очима, сваки ће увидити, да ће од тог подухвата лепе хасне бити. Та подунавске кнежевине познате су као предели, где се најбољи сирови материјал добија, а ми видимо како га Пештанци и Бечлије проносе крај наших обала, на нам га шаљу израђен да га трошимо. Дакле већ сама добит на подухвату претсекавају знатну хасну од тог посла.

Није од мале користи по наше подухвату и то, што је испало за руком, да овдашња петролејска фабрика г. А. Д. Јовановића са свим справама и материјалом прелази у својину друштва, дакле ће оно моћи одмах, како се устројило буде, позети тај посао радити на своје име. По закљученом уговору ова ће радња остати још годину дана у садашњем здању, а неће се плаћати кирије. После једне године преселиће се у сопствени стан, који ће се подићи на месту, које је још бољег положаја.

Овде треба још и то навести, да је г. А. Д. Јовановић не само са знатном сумом друштву као основач приступио, него ће подухвату нашем уз то још и посветити своје стручно искуство.

Позивајући Вас поновно на приступ нашем подухвату као основач, молимо да изволите до 13. августа о. г. нам Ваше мњење на знање дати. Овај је рок стављен основачима, а у случају потребе позваће се по том на јавно уписивање.

Земун. (Званично.) Од стране земунског мајистрата позивају се сви они од овдашњих становника, да се пријаве конекриционој комисији, ако хоће да се поставе због телесне слабости у ред немочника (инвалида); они пак, који имају какву молбу да поднесу, или на што да се жале, нека се пријаве до краја овог месеца политичном одељењу овдашњег мајистрата.

— Сутра у понедељак 4. августа у 10 сата пре подне продаће се јавном дражбом у овдашњој фер-елегмагази 138 мерова кумура и 430 фунти стара гвошћа.

— У уторак 12. авг. држаће се код овдашњег мајистрата лиценцијација ради давања под закуп наплаћивања таксе од ношења песка са земунске адице. Та се аренда да на две године и четири месеца.

— У понедељак 12. августа држаће се код регименте у Митровици дражба због купљења шарки у региментским шумама.

— У недељу 10. августа даје се у Старом Павову тамошња општинска магаса на три године под закуп.

— Код панчевачке политичке општине упражњено је место дневничарског писара са месечном платом од 30 фор. Исти имаће да води рачуне о општинском приврву и друге општинске писарске послове има да врши. Рок пријаве траје до 8. о. м.

— У селу Буковцу код Варидина упражњена је место немачког и српског општинског учитеља са платом од 200 форината. Рок је пријави до 3. септембра о. г.

— У понедељак 18. о. м. биће у селу Јакову израдинске пуковније дражба ради грађарског посла у износу од 817 форината и 92 новчића код тамошње армиције.

— Прекосутра у уторак продаће се у земунском конгумацу више старих расових греда.

Панчево. 2. августа. (о. д.) Могу вам јавити, да је јуче ради свеца добар дозов био, и то онај, више могло се купити зоби, од које је у варши до 500 вагана донешено било, а ван вароши поједини купили по више. Из јутра плаћало се 1.60 вагав, но после кад се почев боље довозити, поцетилисе на 1.55, и по ту цену највише је купљено. Сама је зоб јуче варирала у цени, другим струкама чврсто се држае; житиу од 3.50 до 4.50, наполицу до 3 фор., јечму 1.80/90.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	28.	29.	30.	31.	1.	2.
	Јулија				Августа.	
Дукат цесарски	5.87½	5.87½	5.96	5.88	5.89	5.90
Сребро	120.—	120.50	120.35	120.50	120.75	120.90
5% металица	62.50	62.65	62.55	62.60	62.65	62.85
Ови с кам. мај—новем	—	62.65	—	62.60	62.65	—
5% народни зајам	71.70	71.90	71.90	71.90	72.—	71.90
Акције народне банке	754.—	754.—	751.—	778.—	770.—	771.—
„ кред. завода	306.20	307.50	310.20	310.80	380.30	308.20
Лозови 1860. године	101.30	101.40	101.—	100.90	100.80	101.—
Лондон	123.45	123.75	123.60	123.65	123.90	123.85

Пловидба местне лађе до 19. августа.

Из Земуна у Београд, у 6 и по сахата у јутру.
 Из Београда у Земун, у 7 сахата у јутру.
 Из Земуна у Београд и Панчево, у 7 и по сахата у јутру и
 у 2 сахата по подне.
 Из Панчева у Београд и Земун, у 10 сахата пре, и у 4 и по
 сахата после подне.
 Из Земуна у Београд, у 6 и по сахата после подне.
 Из Београда у Земун, у 7 сахата после подне.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАС.

Од страпе ц. к. магистрата вароши Земуна позивају се ниже именоване војничком новачењу обвезане особе, које без дозволе странствују, као:

Живко С. Димитријевић, Никола Туцаковић, Димитрије Јовановић, Петар Јовановић, Игњат Игњатовић, Срета Радвановић, Јован Радосављевић, Михаил Шефер, Димитрије Мирковић, Димитрије Драгутиновић, Јосиф Шефер, Петар Тодоровић, Карл Вебер, Димитрије и Панајот Вујановић, Јован Вученић, Стефан Марковић, Јакоб Мајер, Хајим Леви, Карл Викете, Фердинанд Бандел, Никола Буравац, Михаил и Сима Симић, Андрија Стојановић, Васа Суботић, Живко Поповић, Димитрије Димитријевић, Ђорђе Смедеревац, Лазар Јовановић, Јакоб Брашел, Јосиф Галијан, Димитрије Станојловић, Франц Баисман, Никола Ђурић, Јаков Гудовић, Никола Петровић, Димитрије Илић, Марко Вучковић, Никола Рот и Сава Чурушки, да одма лично предстану овдашњој поштној комисији ради лекарске визитације, јер би се иначе с њима послунати морало по пропису наредбе ц. к. војног министарства од 14. Јулија 1863, од. 10., број 2420.

У Земуну, 31. Јулија 1869.

Von Seite des k. k. Semliner Militär-Communitäts-Magistrats werden nachbenannte illegal abwesende Militärpflichtige, und zwar:

Živko S. Dimitrievits, Nikola Tucakovits, Dimitrie Jovanovits, Peter Jovanovits, gnjat Ignjatovits, Sreta Radovanovits, Jovan Radosavljevits, Michael Schäfer, Dimitrie Mirkovits, Dimitrie Dragutinovits, Josef Schäfer, Peter Theodorovits, Karl Weber, Stefan Markovits, Dimitrie und Panajot Wujanovits, Jovan Vučenits, Jakob Mayer, Heim Levy, Karl Wikete, Ferdinand Bandel, Nikola Buravac, Miša und Sima Simits, Andria Stojanovits, Vasa Subotits, Živko Popovits, Dimitrie Dimitrievits, Georg Smederevac, Laza Jovanovits, Jakob Braschel, Josef Gallian, Dimitrie Stanojlovics, Franz Weismann, Nikola Gjurics, Jacob Gudovics, Nikola Petrovics, Dimitrie Ilies, Marko Wucskovics, Nikola Roth und Sava Csursky, hiermit aufgefordert, dass sie sich unverzüglich der hierortigen Conscriptions-Commission zur ärztlichen Untersuchung persönlich vorzustellen haben, widrigens gegen dieselben, nach Vorschrift des Kriegsministerial-Rescriptes vom vom 14. Juli 1863, Abthl. 10, Nr. 2420, verfahren werden würde.

Semlin, am 12. August 1869.

Јавна захвалност.

Потписани преселио се је са својом радњом у своју кућу у бари преко пута од „венедије“. Ова његова гостионичка радња носи име

Народна гостионица,

у са свим новом адању и собе ново намештене. Јављајући то поштованој публици не може намто да не изрекне своју захвалност на досадашњу многобројну посету, и моли да га те у будуће удостоје, уверавајући поштоване госте, да ће и одад добро послужени бити.

Ђорђе Прескар

угодничар у Земуну.

Danksagung.

Der Unterzeichnete übersiedelte mit seinem Wirthsgeschäft in sein eigenes Haus, in der Nähe des Landungsplatzes, vis-à-vis dem Gasthause „Hotel Venezia.“ Auch dieses sein neues Geschäft führt die Firma

Hotel national

befindet sich in ganz neu erbauten Hause und die Zimmer sind durchwegs neu möblirt. Indem er dies hiemit zur Kenntniss bringt, spricht er für den zahlreichen Besuch, der ihm bisher zu Theil geworden, seinen Dank aus, bittet ihm mit demselben auch in der Folge zu beehren. Auch fernherin wird er bemüht sein die pl. t. Gäste gut zu bedienen.

Georg Preskar,

Gastgeber in Semlin.

Објаба.

Кућа грчког фундуса у главној улици под бр. 72. у Земуну даје се од Митрова дана ов. г. под кирију на једну или три године и то путем писмених понуда. Ова је кућа врло zgodna за гостионицу, каква се је радња ту последњих година и упражњавала. Услови се дознају код куратора грчког фундуса у трговини

Браће Вулка.

Kundmachung.

Das Haus des griechischen Schulfondes Nro. 72. in der Hauptstrasse in Semlin wird im Offertwege vom 1. November l. J. auf ein oder drei Jahre in Pacht gegeben. Dieses Haus eignet sich seiner Lage halber besonders für ein Gasthaus, welches Geschäft durch mehrere Jahre daselbst ausgeübt wurde. Die Bedingungen sind zu erfahren bei dem Schulfondscurator in der Handlung der Herren

Brüder Wulko.

УЧИТЕЉКА КЛАСОВИРА.

Код уредништва овога листа може се извести за једну учитељку на гласовиру, која може да поучава како оне, који тек почну учити, тако и оне, што желе да се боље упражњавају у тој вештини.

Eine Klavierlehrerin.

In der Redaction dieses Blattes ist eine theoretisch und practisch befähigte Klavierlehrerin zu erfragen, welche für mässiges Honorar sowohl Anfängern als auch Fortgeschrittenen Unterricht im Klavierspiele ertheilt.

НОВА ГОСТИОНИЦА у Земуну, у главном сокаку, позната досад под именом „народна гостионица, од 20. јула о. г. дрији потписани под закуп. и зваће се одад

„Хотел Европа.“

Јављајући то поштованој овдашњој публици, као и п. н. путницима, уверава потписани сваког, да ће у његовој гостионици гости како у погледу на чистоћу соба, тако и што се тиче укусна јела и пића добро послужени бити. Ова гостионица сасвим је оправљена и с новим намештајем снабдевана, а при том су цене сасвим умерене. Чапа добра штајнбрушка мерцског пива точи се ту по 6 новчића.

Сава Бела.

Neuer Gasthof.

Der Gasthof in Semlin in der Hauptstrasse, bisher bekannt unter dem Namen: „Hotel National,“ ist vom 1. August d. J. in den Betrieb des Unterzeichneten übergegangen und heißt von jetzt an

„Hotel Europa.“

Indem dieses dem pl. t. einheimischen und reisenden Publikum zur Kenntniss gebracht wird, kann der Unterzeichnete versichern, daß im „Hotel Europa“ sowohl was die Reinlichkeit der Passagierzimmer anbelangt, als auch betreffs der guten Bedienung mit Allem gewiß zufrieden sein wird. Das „Hotel Europa“ ist ganz neu renovirt und möblirt, dabei die Preise äußerst billig. Es wird daselbst ein Glas gutes Oberländer Märzenbier mit 6 Kreuzer verabfolgt.

Sabbas Bela.

II.

Сунце се подиже високо, и обли злаканијем зрацима велики врт пана атамана. Па какав је диван био тај врт! Какве су грдне старе јабуке и крушке расле у њему, колико је ту било шљивових дрвета и малинових цбунова, и све је то лети цвало и мирисало а у јесен китило се слаћаним плодом. Тамо није било стазица сићаним шљунком посутих, нити чаровних хладника, мостова и уметно израћених шедрвана. Тамо је све бујало и цвало по вољи, никоме није падало на ум да измени праву слику дивотне украјинске природе. Али немислите да није нико ни водио рачуна о том врту. Стари козак вртар надгледао је башту, обарао је дрва и косио траву, ако је претопавала цвеће. Чим стану избијати млади изданци на дрвету, он их је таки секао, а поломи ли ветар вито шибље, он им је таки хитао у помоћ. Зато су околни салашани злобно говорили: „Е нема такве баште као у пана Свистуна, ни код самог великога пана хетмана!“

Како је топао, како ли је запаран дан у малој Русији! Но у сенци под дрвима, особито ако је дигод близу река или пруд чудо је дивно! Спаваш, неки чудни благи санци вију се око тебе. Тек задремаш — наједанпут чинити се е ти неко шапће на ухо, осећаш нечи топао дах, пренеш се — а то кроз густо и зелено грање насмешљиво гледе на те два чарна ока! Нека милина па'не ти на душу — хоћеш да устанеш, — тело ти је раслабљено, и тако и нехотице спаваш дотле, док се несмири јарко сунце, док вечерњи лахор не затрепти у мирисном зраку.

Тамо на крај врта, где старе лепе и растови бацају тако густу сенку, да ни врело сунце неможе да разбије густу таму, белило је се нешто кроз зелено грање. Иза старога дуда искочи млађано девојче, несташно, а витко као врба зелена. На њој је танка свилом извезена кошуљица, лак зубун, а у густим враним витицама стручак босиљка и незаборавка. Голе руке убавог девојчета покривене су лаком јирком машу, али мека кожа и лепота мишица показује њену чисту крвцу. Лице млађане козациње беше дугуљасто округло, а чарне њене очи га даху страсно и охоло. И девојче стаде на упре у даљину своје чарне

очи, заклањајући их пуначким рукама од сунца. Груди јој се плаховито надимаху, а лахорић се играше са црвеним тракама што беху уплетене у њену свиону косу.

— Олесја, еј Олесја! где си ћерко? зачује се јак глас и на зараслој стазици што се извија од двора до на крај врта појави се стари атаман са својим младим гостом.

Девојче се прену кад зачу бабајков глас, румен јој бризну на пуначке обрашчиће, и опет угасну. Олесја (ми ћемо је по имену звати) не одазва се одмах на бабин глас. Као уплашена тичица прну за дрво, па онда припаде за густу цбун, од купине и одазва се својим јасним гласом.

— Ево ме бабо!

— Ну, кад си ту, а ти оди! рече Бублински, гладћи седе брке, па онда шану нешто госту на ухо. Млади се козак осмехну и сумњиво махну главом.

— Еј, како овде мирише као мед! рече стари удишући мирисави ваздух! биће бог ме добре жетве!

Још неколико корака пођоше козаци и стадоше: Пред њима из ухаха искрену Олесја, као да из земље изиде.

— Шта је? уплашила сам те бабо? запита девојче па скрети руке на груди и охоло погледа млађаног козака.

— Е, ту ли си дивља козо! нуте како се храбри — да видимо хоћеш ли страховати кад останеш сама! рече стари атаман и притиште ћерицу на груди, миловаше је по глави, и мило му беше да види како му је ћерка дивна.

Голубенко је мало по даље стајао. Он нескидаше очију са гиздава девојчета. Но у његовим очима видеља јесе нека тешка мисао, и лице његово беше срдито и мрачно.

Наједанпут се Олесја засмеје, отрже се из очиних руку, доскакута до млађана козака и хити се нањ липовом гранчицом. Још момак и не дође себи од чуда, а девојче већ бегаше двору, и само се још из далека виђаху њени црвени уплетњаци као две змије а јасан смех разлегаше се у топлом зраку.

— Шали се девојче, немирује млада крвца! рече Свистун Бублински погледав за својом ћерицом и пође дома. За њим оде и Голубенко . . .

Ето опет седи гост и домаћин у оној истој изби где су и ручали. И обоје пуше у своје кратке лулице. Атаман ће први прозборити:

— Ну Степане, ако ти је ћерка моја срцу драга, то је ствар свршена. Ну синко шта ти вели срце?

— Јако ми се допада ћерица твоја атамане — одговори млади козак и извади камиш из уста. Само да ми јој се ја допадам?!

— Доброг мужа свака жена воли. Степане, а моје дете није размажено, па ако јој ја заповедим да пође за те, то те она и љуби.

— Ну није тако. Она може поћи, ал да ли ме воле, то Бог зна. Туђа душа, то је исто што и тамна ноћ атамане!

— Гле, где си се накупио мудрости, да те то нису Пољаци научили? Тамо веле, да момак и девојка вајкају, уздишу и вену једно за другом а бо'ме код нас није тако, немисли се ту и не премишља много; јуначки козак — ожени се, па то је! Жена слуша свог мужа, а он ради свој посао. И рекав то, стари козак стаде зловољно сукати своје дуге седе брке.

Голубенко ништа не рече на срдиту реч старог козака, само махну неколико пута главом — и даде се у мисли.

Неколико минута трајаше ћутање. Врућина стаде слабити и јарко сунце већ се тада емиривати.

Наједанпут под прозором зачује се топот коњских копита и фрчање посусталог коња, и у то упаде у избу козак прашињава руха и поурнела лица од зноја и врућине.

Голубенко управу поглед на улака, а Бублински умиљато климну главом на новог госта, и показав руком на широку клупу рече: Седи брате, одмори се! Козак седе и руком стаде гладити своје дуге, спуштене брке, и као да се упињаше да отпочне реч. Улак је већ био у годинама. По његовом лицу, што беше испрекрштано дугим мазницама, могао си ума познати е је то један од оних охоло делија, који још и дан данас живе у песмама и причама украјинским.

— Какве ми гласе носим, добје или зле? Запита атаман и погледа на козака.

— И добре и зле панс, ну више зла него добра.

— Зацело су опет разбили хетмана? Запита Голубенко и горко се осмехну.

— Да, разбили су га и дотле ће нас бити, догод сами мећемо главе у њихов јарам одговори погмуанм гласом улак.

— Право велиш! рече Бублински, машући седом главом.

— А шта се чује са „гере“? запитала Голубенко.

— На гери су остали само старци и нејака деца, и спремају се да дају подушје браћи и очевима. Ну ја нисам и дан и ноћ трчао амо, да вам причам како се козаци бију, то је стара песма, њу сва Украјина зна. Стари козак Сковорода зато је голио тако коња да преда књигу теби пане, а ту ми је књигу дао сам хетман, када су га водили у Варшаву на вешала.

Козак извади из недара малени кожни јанцик, оназно га распори ножићем, предаде Гублинском дебеолистак хартије превијен неколико пута.

Гублински не рече ни речи, али му рука задрхта када узме књигу што му хетман посла.

Голубенко је као укопан седео, а десница му лежаше на јабукама од пиштоља.

— Док атаман чати, ја одох да се одморим! рече сковорода и пође вратима.

— Иди с богом брате, рече Гублински и отвори писмо.

Дуго је читао књигу стари козак, сваку је врету пречитавао по неколико пута и покашто махао је главом. Голубенко чиего не дисаше, он не одмицаше очију са атаманова лица и нестрпљиво чекаше краја. Мину више од по сахата, и старац је непрестано читао. Наједан пут угризе се за усн, очи му с винуше и страшно се души пеницом у груди: па онда утрје рукавом од каврукавом од кавтана сузе што му прко воље ударише на очи, и хитро скочи.

Голубенко рече: Ну шта нам вала сад радити? Што ли то нише хетман?

— Много имамо посла, спне мој — одговори атаман мирно, по глас му је још дрхтао.

— То и боље, сада није време да седимо по кућама, када Украјина гине! одговори Голубенко, и насловив руку на јуначко срце охоло прозбори. И ја ћу се бити за наш мили завичај, кунем се вишњим Богом, не био Козак ако и ја не сркнуо из самртна пехара, из кога пију браћа моја за слободу!

— У тебе је Степане права козачка душа, тако би исто рекао и твој покојни бабо!

— Па када ћемо у име Бога? не стрпљиво запита Голубенко.

— Ну, да се спремимо. Ја ћу се стари побринути за пут, а ти ако хоћеш, иди мало па се прошетај, потражи Олесју, можда је се где год у врту сакрила.

И атаман на крају речи лукаво мигне на Козака. Голубенко полако уздахну, рече старом „лаку ноћу,“ и изађе на двор.

Са дворишта пружаше се диван изглед на далеко. Тамо као зелено море ширила је се безкрајња степа, пуна шарена цвећа, а у даљини губљаху се старе високе хумке, којима су тако богате русинске степе. Сунце је већ било на заходу, и скерлетном бојом руменило је малене гомилице облачића. Тамо по равним долинама пружаху се већ ноћне сенке а врт иза ограда, који грли двор атаманов, давно је покрио лаки сутоњ. Голубенко је непрестано гледао у даљину, док се несмири јарко сунце, и док му вечерњи лахор не стаде ђарлијати неком благом хладовином по лицу.

III.

Још није ни дан угаснуо, а већ ноћ. Ко зна какве су украјинске ноћи, то ми не треба описивати тај влажни, загушљиви и мирисни сутоњ. Ја сам удиљ мислио да само старци и нејака деца не осећају тешкоћу у грудима удишући онај заношљив, онај онијајући зрак, који је тако чудан у тим јужним крајевима.

Славујак у врту писну, певну и зали се јасним прижељкивањем. Злаћани срп месечев немарно стаде објавати земљу. Па како је нежан његов сјај, како чаробно дрхти и прелива се на површини предмета. Па како је опет чудно оно високо плаво небо! Како се густо провидно плавило простире тамо у тој безкрајњој висини, како дрхтаху, како се преливаху по небу оне сјајне икрице — оне мале звезде! Над реком подижу се магле а на брегу светлуцава рибарека ватришта. Десно од обале на једну врету од двора Свистунова видела се нека стара висока могила. Њењ врх био је гладак и на њему је лежао грдни мрк камен. Сељаци су слушали од својих старих да је ту гробницу насуо човек својим сопственим рукама над телом своје неве. Четрдесет лета — вели народно предање — радио је док је насуо ту гору, и када је узнео на њен врх онај грдни камен, он је онда сео нањ и заспао. Док је спавао, камен се сам подигне и њега претрпа земља. Веле да и дан дани може се чути по кад што ноћу њено јецање, неки смех. То место назвали су „брачном могилом.“ Често су одлазиле тамо девојке и биле су тврдо убеђене да ако суђеник на брачној могили да реч, њихова ће љубав бити срећна.

Од краја двора, где се крајње стаје примичу готово самој реци, видела се утабана путања. Она се извијаше по брегу и вођаше чак брачној могили, па је нестајаше у шибљаку. После опет извијала се по боковима хумке до врха, на коме је лежао онај мрки камен.

Дуго је Голубенко стајао на двору и гледао у даљину иза реке. Мисли његове и нехотице винуше се на плави Дњепар. Он се сети убавог месташца украј славне реке, у коме је он провео своје детињство. С једне стране осмехиваше се нањ смерно и сетно лице пре времена остареле жене, а са друге стране гледао га је срдит и гњеван поглед неког запорошког главара. У тим двома сликама он је познао мајку и баба. Младо момче израна појахавши чила коња, рано се опростило са својим огњиштем. Ратнички живот недаду му ни о чему да мисли, а време му је брзо пролазило у љутим окршајима и бојевима. Још је био лудо, младо момче, а већ су га сви познавали као охолог Козака, и да ће он некада бити славна запорошка поглавица.

Наједан пут нагрну Пољаци на Украјину. Почну палити села и приметне се љута борба. Голубенко се побије са једном четом Пољака. Ни слога ни очајничка борба не спасе Козак; готово сви изгибоше, ту паде и отац Голубенков. Нашег млађаног Козака што беше лако рањен изнесе некако коњ из крвава разбојишта, и умаче у степу. Ни сам неје могао да се освети колико је јурио по тим пустим равницама, знао је само да га је коњ донео до неког салаша где је и црко. Голубенко је читав дан пролежао у трави. Пред вече дође неки старац, који не беше одевен по козачки а врло је хрђаво говорио русински, но опет одведе Козака у своју колебу, измије му ране, и напоји га неким љутим пићем, па га онда остави сама у изби а он изиђе на поље. У јутру опет дође, рече Козаку да иде, изведе га из колебе и показав руком на оседланог коњица што стајаше код врата рече му: „Тамо је Днепар, тамо је и згариште, вечерас ћеш бити дома!“ Голубенко је разумео старца и пође на ону страну. Јездио је вас цели дан; кад сунце поче да се смирује, пред њим се у даљини помолити големи брегови украј његове миле реке, и кроз два сахата он је већ био у бабајковом дому; пред њим је се ширило опаљено и плочама коњским потрвено поље, а на гомили угље-

вља и пепела трунула су нагрђена човечанска тела. Шутећи обиђе Голубенко своје рођено гариште; дуго је тражио тело материно, но није га могао наћи. Сад је он био безкућни Козак. Он остави згариште и оде у Гер. Тамо се нађе Голубенко са старим четобашом, који је био у боју заједно са његовим оцем, но који је се некако чудно спасао. Козак му предаде неке хартије, сабљу атаманову и кесу с новцима. С том очевином Голубенко стаде служити у гери Запорошкој, и брзо постане главар. Из очевих хартија он је дознао о атаману Свистуну Бублинском, и како је он био обавезан његовом оцу, што му је једном живот избавио. Од то доба Голубенко јако је желео да види друга његовог покојног оца, и ето сад је уграбио прилику и дошао у Свистунов двор.

(Наставиће се.)

Годишња скупштина народног позоришта.

Председник наше српске певачке задруге поднео је у ономадашњој задружној седници ово извешће о своме посланству на годишњој скупштини народног позоришта у Новом Саду. Ј. Ж. Лончаревићево извешће гласи:

„Браћо! Благодарети вам на поверењу, које сте ми поклонили избором, да вас заступам на редовној главној скупштини српског народног позоришта у Новом Саду, сматрам себи за дужност да вас о току и раду скупштинском известим.

Скупштину је отворио у заказани дан, 30. јула т. г. у 10 сахата пре подне, председник друштва г. др. Јован Суботић у присуству гг. подпредседника Антонија Хаџића и Филипа Оберкнежевића, члана одбора г. Паје Маринковића и 36 редовних чланова.

Прочитао се програм за главну скупштину, који гласи: 1. Проглашење нових чланова и одостоверење оних који су дошли на скупштину. 2. Извештај председников о укупној радњи и стању српског нар. позоришта. 3. Извештај управљајућег одбора о стању фонда. 4. Извештај управ. одбора о рачунима главне касе. 5. Извештај одборов о рачунима главне касе за год. 1866., 1867. и 1868. 6. Извештај управ. одбора о рачунима ручне позоришне касе

од 1. септембра 1868. до 1. јула 1869. 7. Извештај одборов о рачунима ручне позоришне касе од 1. јула 1867. до 31. августа 1868. 8. Извештај одборов о ковчежићама. 9. Извештај управ. одбора о стању и радњи позоришне дружине. 10. Предлог управ. одбора о месечном одмору позоришне дружине. 11. Предлог управ. одбора о постављању сталног новчара. 12. Опредељење билета за идућу годину. 13. Саветовање о начину будуће управе позор. дружине. 14. Допуњење једне трећине управ. одбора у смислу § 13. устава. 15. О актуару друштвеном. 16. Извештај управ. одбора, у ком се стању налази зидање позоришта. 17. Предлог о почасним члановима.

На прву тачку примећујем, да кад је прочитано, како је наша задруга донела знатну новчану своту од 270 фор. и да је уврћена за редовног члана одпоздрављена је са бурном „живела.“ Пошто сам предао веровницу што ми је дао наш управљајући одбор, будем за њеног заступника верификационог одбора одоверен.

На другу: Врло је повољно и показује велики напредак друштва.

На трећу: по одбијању неких свота, као Чакре 1000 фор., Стратимировића 400 фор. и др., које ће се тешко кад наплатити, остаје у фонду 64.000 форината.

На четврту, пету, шесту и седму: извештај одборов о рачунима преда се једном одбору на прегледање, који ће у своје време извештај поднети.

На осму: повољан утисак причинио је извештај, кад је прочитано да наша задруга има под својом управом 50 ковчежића и је за три месеца скупила у 15 ковчежића, заједно са поклоном г. Милоша Грабовачког као и у сватовима г. сестре П. Барјактаровића 135 фор., који су новци у оvd. штедионицу уложени.

Девета тачка гласи врло повољно о стању и радњи друштва, само што је у женском особљу слаба дружина и штета је што г. Бајзова у идући четвртак полази на своје опредељење — народно хрватско казалиште у Загребу.

Десета се тачка усваја и закључи се, да кад дружина сврши представе у Земуну и Митровици, дакле око 15. септембра т. г. добије одмор за месец дана.

(Свршиће се.)

СМЕСИЦЕ.

(Личне вести.) Градоначелник наш мајор г. Бах вратио се је на епископској лађи у уторак у Земун, откуд је отпустом три месеца отсуствовао. — Са јучерашњом пештанском лађом приспео је овде наш врли посланик на карловачком сабору г. др. Суботић. На паробродској станици дочекаше га брат његов г. парох Суботић, председник црквене општине г. др. Миланковић и члан општине г. Д. Младен, у кога је кући и одео. — Земаљски поглавар г. подмаршал Вебер, приспевајући на орнавачкој лађи на Мехадје, јуче је отпутовао у Варадин.

(Задружно.) У понедељник 18. пр. м. имала је наша српска певачка задруга главни састанак, на коме је изабрат одбор, који ће саставити одговор на предлог вршачког певачког друштва. — Уједно је издата веровница председнику задруге г. Ж. Лончаревићу, да задругу изступа на главној годишњој скупштини народног позоришта у Н. Саду. Ми ћемо у своје време саопштити читаоцима одборов елаборат о вршачком предлогу, а још у данашњем листу налази се извешће г. председника о годишњој скупштини позоришта у Новом Саду. На истом састанку поднео је своју оставку на чланство г. Стева Милашиновић, која беше уважена.

(Хорална миса.) Пријатеље хоралног појанја чека ретко уживање у среду 6. ов. м., у који ће дан, као на рођен дан Н. В. цара овдашња немачка певачка задруга у католичкој цркви отпјети уз пратњу оргуље чувену хоралну мису, што је компоновао славни композитор Шуберт и која је позната под именом „немачка миса.“

(Разбојник Иса Надрбански) из разбојничке дружине Рожа Шандора утекао је у Србију. Но комесар сигурност г. Иванић на Сентомаша пронађе му траг, те је пошао са два четника у потеру. У Ваљеву ухвати га српска полиција, и преда га г. Иванићу, који га је у тешким оковима преко Земуна на коли одвео у Бачку. Иса је родом из Канада. — Кад већ о полицијским стварима говоримо, да напоменемо и то, да се у горњој вароши пре неки дан потукао један овдашњи трговац са једним својим радеником, који је као што чујемо хрђаво пронао. Трговац припада имућној класи, због чега би предостављали, да је иображен. У имућних треба да се налазе и друштвене врлине и да су примернога понашања, на које би се имао прост свет угледати. *

(Ватра.) Овде се од јуче поговара, да Глина у банској граници већ два дана гори и да је највећи део вароши у пепелу.

Позориштин репергоар за идућу недељу нисмо добили.

ПРЕТПЛАТА.

Претплата на „Зем. Гласник“ од августа стане
до конца октобра на ф. 1.25
„ „ децембра „ 2.50
а Србију је тромесечна цена 15 гр.